

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მესანოლე

მესანოლე, პირადად მეფის და მისი „სანოლის“ (მეფის კაბინეტი და აპარტამენტები) მცველი ფეოდალურ საქართველოში. „ჯელმნიფის კარის გარიგების“ მიხედვით, მ. მესანოლეუხუცესს ექვემდებარებოდა, ხოლო „მესანოლენი“ და „წინამწოლები“, მ-ს. ისინი მეფის პირადი მცველები იყვნენ და „სანოლის“ შიგნით იმყოფებოდნენ, ხოლო „სანოლის მეკარე“ და „კარის დარაჯა“ კი გარედან უზრუნველყოფდნენ „სანოლის“ დაცვას. ს.-ს. ორბელიანის განმარტებით, შეიარაღებული „სხეულის მცველი“ მუდამ მეფესთან იმყოფებოდა. „ვეფხისტყაოსნის“ მიხედვით „წინამწოლი“ და „სანოლის მეკარე“ ამავე ფუნქციებს ასრულებენ. „ „ჯელმნიფის კარის გარიგების“ თანახმად, მ-თა რაოდენობა 700 კომლი იყო (8 კომლი გლეხების, დანარჩენი – აზნაურების). ხელმწიფის კარზე მუდმივად იმყოფებოდა და მგზავრობისას მეფეს თან ახლდა 700 შუბოსანი მ.

მ. დიდი დარბაზობისა და პურობის დროს მუდამ შეიარაღებული იყო. გვიანფეოდალურ საქართველოში მ. სპარსული სამოხელეო ტერმინი – „ყორჩით“ – შეიცვალა.

ლიტ.: ა ნ თ ე ლ ა ვ ა ი., საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002; გ ა ბ ა შ ვ ი ლ ი ვ., დარბაზის რიგის მოხელენი დასტურლამალის მიხედვით, „ენიშკის მოამბე“, 1942, ტ. 13; ცენტრალური და ადგილობრივი სამოხელეო წყობა შუა საუკუნეების საქართველოში (ენციკლოპედიური ლექსიკონი), თბ., 2017;

ი. უკმაჯურიძე
